MINISTERIE VAN ONDERWIJS EN WETENSCHAPPEN

MINISTER VOOR WETENSCHAPSBELEID

De Heer Minister President,
Voorzitter van de Raad van Ministers,
Plein 1813 nr. 4,
's-GRAVENHAGE.

Uw brief van	Kenmerk	'S-GRAVENHAGE
	DGW/CW 238.480	17 augustus 1973
Onderwerp	Doorkiesnummer	
European Space Conference op 31 juli 1973 te Brussel.	74 17 93	

TER BEHANDELING IN DE MINISTERRAAD VAN 24 AUGUSTUS 1973

Ingevolge uw verzoek tijdens de Ministerraadsvergadering van 16 augustus j.l. laat ik hieronder een kort verslag volgen van bovengenoemde conferentie voor zover van belang voor het Nederlandse standpunt.

1. Tijdens de ochtendvergadering, die ik door autopech moest verzuimen, was gebleken dat Italië op zijn oorspronkelijke toezeggingen om een belangrijke bijdrage te leveren voor Space Lab en L3S was teruggekomen. Dit hield verband met een besluit van het nieuwe Italiaanse kabinet om de Europese verplichtingen eerst voor te leggen aan het Italiaanse parlement. Uit informele gesprekken met de Italiaanse delegatieleider bleek echter, dat toch wel als vaststaand mag worden aangenomen dat Italië tenslotte z'n oorspronkelijke bijdrage zal honoreren.

2. Na de lunch is de Voorzitter, minister Hanin van België uitgaande van de bovengenoemde veronderstelling, en omdat voor beide projekten nog een belangrijk manco aan bijdragen bestond, er toe overgegaan met ieder van de delegatieleiders afzonderlijk te spreken. Daarbij heeft hij gepoogd hen afzonderlijk ervan te overtuigen dat een vergroting van de oorspronkelijke toegezegde bijdrage gewenst zou zijn.

- 3. Tijdens -

POSTADRES: MINISTERIE VAN ONDERWIJS EN WETENSCHAPPEN - NIEUWE UITLEG 1 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON (070) 74 27 42

De aandacht wordt gevestigd op de mogelijkheid om de betreffende afdeling rechtstreeks telefonisch te bereiken door gebruik te maken van het bovenaan de brief vermelde doorkiesnummer.

DW 0534 (73521)

© NA, 2.02.05.02 (Arch. MR) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 1221
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/D00432

3. Tijdens mijn eerste gesprek met minister Hanin, dat plaatsvond om ongeveer 15.00 uur, heb ik hem uiteengezet dat de Nederlandse regering had besloten uitsluitend mee te doen aan het Space Lab voor 2% en voorts dat wij onze voorlopige toezegging voor deelname aan de Telecommunicatie satelliet ad 4,86% wensten te bevestigen. De heer Hanin heeft mij bij die gelegenheid zeer dringend verzocht de bijdrage voor het Space Lab te verhogen en voor de L3S alsnog een bijdrage te leveren.
Ik heb dit geweigerd, wijzend zowel op de budgettaire aspecten als op de prioriteiten, zoals die door de Nederlandse regering zijn gesteld.

4. De rest van de middag en een groot deel van de avond is besteed aan verder bilateraal overleg en tegen 23.45 uur werd ik opnieuw door de heer Hanin voor een gesprek uitgenodigd. Bij die gelegenheid vertelde hij mij dat zijn démarges ertoe hadden geleid dat de L3S nu voor 99% was volgeboekt en het Space Lab voor 99,9%.
In dit verband deed hij nogmaals een dringend beroep op Nederland de resterende 1 respectievelijk 0.1% alsnog toe te zeggen. Ik heb hem geantwoord dat ik daartoe geen bevoegdheid had en dat ik dit ook niet wenselijk achtte.
Vervolgens is aan de orde gekomen de vraag of het mogelijk zou zijn een verschuiving te bewerkstelligen van onze bijdrage voor de Telecommunicatie satelliet naar de beide andere projekten. Dit was mogelijk omdat door onze vrij late toezegging voor de Telecommunicatie satelliet dit projekt was "overboekt".
De heer Hanin vroeg mij of het mogelijk zou zijn door verschuiving alsnog 1 respectievelijk 0.1% voor de beide nieuwe projekten te leveren, hetgeen dus geen budgettaire consequenties voor Nederland zou hebben. Ik heb hem gezegd dat ik voor een dergelijke verschuiving op dit moment geen definitieve toezegging kon doen maar dat ik wel bereid was om een desbetreffend voorstel aan de Nederlandse regering voor te leggen.

5. Direct daarop is de plenaire vergadering heropend en heeft de heer Hanin mededeling gedaan van de verschillende percentages die door de respectievelijke landen waren toegezegd, waarbij hij voor wat Nederland betreft het bovengenoemde door mij gemaakte nadrukkelijke voorbehoud heeft vermeld.

In cijfers uitgedrukt komt het op het volgende neer (in mln glds):

A. Beslissing van de Ministerraad

	1974	Totaal	
Telecomsat 4,86 %	6,0	72,9	(nog in 1973 te betalen 4,0)
Space Lab 2 %	2,0	22,0	
	8,0	94,9	

- B. Voorstel -

B. Voorstel van minister Hanin

	1974	Totaal	
Telecomsat 3,76%	4,6	56,33	(1973: ca. 2,5)
Space Lab 2,1 %	2,1	22,8	
L3S 1%	1,3	13,15	
	8,-	92,28	

In een nader overleg met mijn ambtgenoot van Economische Zaken is intussen gebleken dat van zijn zijde, indien er een verschuiving plaatsvindt van de Telecommunicatie satelliet naar de beide andere projekten, de voorkeur zou worden gegeven aan de volgende cijferopstelling:

	1974	Totaal	Nog in 1973
Telecomsat 2½%	3,1	37,5	(1973: 2,1)
Space Lab 2,1%	2,1	22,8	
L3S 2%	2,7	26,3	
	7,9	86,6	

C. Door dit nadere voorstel van Economische Zaken zouden de volgende voordelen worden bereikt:

a. de percentages voor de drie hoofdprogramma's zijn dan ongeveer gelijk, hetgeen de wil van de regering voor dit soort programma's minder geld uit te geven duidelijk en over de gehele linie tot uitdrukking brengt.

b. zowel de totale kosten als de bijdrage voor 1974 komen wat lager te liggen.

c. weliswaar is het totaal bedrag wat kleiner dan bij het oorspronkelijke voorstel, maar industrieel gezien komen wij door het hogere rendement van de bijdrage aan het L3S programma er waarschijnlijk beter af. Vermoedelijk zijn alle drie bedragen groot genoeg om in het overleg te bereiken dat wij interessante opdrachten voor de Nederlandse industrie kunnen verkrijgen.
Met name het bedrag van 26,3 miljoen gulden voor de L3S is wellicht juist voldoende om het Fokker-contract van 45 miljoen frs te verkrijgen. Weliswaar schiet er dan niets over voor Philips doch wij zouden er naar kunnen streven dat de opdrachten in de beide andere programma's voornamelijk naar Philips gaan.

Uiteraard heb ik begrip voor de argumenten die van de zijde van Economische Zaken voor een verdere verschuiving van gelden van de Telecommunicatie satelliet naar de andere projekten en ik zou dan ook in de allereerste plaats willen voorstellen dit voorstel te volgen.

Daarbij neem ik aan dat dit ook voor de heer Hanin een acceptabele oplossing zou zijn.

- Mocht -

Mocht de Ministerraad van mening zijn dat wij hiermee een te zwaar accent op het door ons aanvankelijk afgewezen L3S-projekt leggen, dan zou ik subsidiair willen voorstellen aan het voorstel van de heer Hanin te voldoen. Het voornaamste argument om daarop in te gaan is gelegen in het feit, dat een weigering moeilijk zou zijn te begrijpen vanuit het standpunt van de Europese samenwerking.

In dit verband mag ik er op wijzen, dat in het verleden Nederland daarin nogal een vooraanstaande rol heeft gespeeld, hetgeen o.a. ook zijn weerslag heeft gevonden in het feit dat het voornaamste technische centrum van ESRO, te weten ESTeC, in Noordwijk is gevestigd.

Voor wat betreft de verdeling van de gelden die beschikbaar moeten komen voor het jaar 1974 over de verschillende departementen, geldt de volgende cijferopstelling:

A. <u>Oorspronkelijke beslissing van de Ministerraad</u>

d.d. 20 juli 1973

Telecomsat:	E.Z.	3
	P.T.T.	0,5
	Te verdelen over de departementen volgens een door de Minister President op te stellen sleutel	2,5
		6
Space Lab	O. en W.	2

B. <u>Voorstel van minister Hanin:</u>

Telecomsat:	E.Z.	1,7
	P.T.T.	0,5
	Te verdelen	2,4
		4,6
Space Lab	O. en W.	2
	Te verdelen	0,1
		2,1
L3S.	E.Z.	1,3

C. <u>Voorstel van Economische Zaken:</u>

Telecomsat	E.Z.	0,3
	P.T.T.	0,5
	Te verdelen over departementen	2,3
		3,1

- Space Lab -

Space Lab	O. en W.	2
	Te verdelen	0,1
		2,1
L3S	E.Z.	2,7

Spoedshalve heb ik een doordruk van dit schrijven rechtstreeks gezonden aan alle ambtgenoten.

De minister voor wetenschapsbeleid,

(F.H.P. Trip)

PRINCIPAL CONCLUSIONS OF THE
ESC MEETING OF 31 JULY 1973

I. On Programmes

On suggestion of the Chairman of the Conference, the Conference agreed on the following principles :

1. the financial contributions to the different programmes as follows :

a. L III S

Belgium	5.00 %
Denmark	0.50 %
France	62.50 %
Federal Republic of Germany	4 x DM 40 million and, after reevaluation, 4 x DM 40 million
Netherlands	1.00 %
Spain	2.00 %
Switzerland	1.15 %
United Kingdom	11.25 MAU
Italy and others	6.00 %

b. Spacelab

Belgium	4.20 %
France	10.00 %
Federal Republic of Germany	52.55 %
Netherlands	2.00 %
Spain	2.80 %
Switzerland	1.05 %
United Kingdom	6.30 %
Italy and others	21.10 %
TOTAL	100.00 %

c. MAROTS

Belgium	1.00 %
France	15.00 %
Federal Republic of Germany	20.00 %
United Kingdom	56.00 %
Italy and others	8.00 %
TOTAL	100.00 %

Those countries who have not been able at this Conference to determine their contributions are invited to contribute to the following remainders, namely for the Spacelab programme 21.10 %, for the L III S programme 6 %, and for the MAROTS programme 8 %.

2. The Memorandum of Understanding between NASA and ESRO will be signed subject to the condition that the percentage contributions shown in the table above will be obtained from the countries who have been unable to take a commitment today. The same condition will apply to the signature of the Intergovernmental Agreement on cooperation with the Government of the United States of America.

3. The agreements on the different programmes are considered to be interdependent; if it becomes impossible to carry out one of the programmes, the Member States concerned will have the right to reconsider their participation in the others.

4. The US authorities will be invited to accept that the final confirmation by Europe of the SL programme will be delayed until 18 September 1973. Provisional signature of the European SL Arrangement and of the Intergovernmental Agreement with the United States Government, mentioned in (2) above, may still take place on the dates foreseen in these texts, subject, however, to the condition mentioned in (2) above.

II. European Space Agency

The Conference examined a document prepared by the Secretariat in collaboration with the United Kingdom Delegation (see Annex attached) and agreed on the general principles contained therein. The Committee of Alternates was invited to finalise the text, taking account of amendments proposed and comments made at the Conference. The Conference decided that the firm date for the creation of the European Space Agency should be 1 April 1974 and instructed the Committee of Alternates to work towards this end in accordance with the principles laid down in the attached document.

REVISED DRAFT

taking account of the discussion at the Conference

European Space Agency

THE CONFERENCE

CONFIRMS that the European Space Agency formed out of ESRO and ELDO shall be set up so that it may de facto start its activities on the 1st April 1974,

DECIDES that from that date the Agency shall endeavour to ensure that the European national civil space programmes are integrated, as thoroughly and rapidly as reasonably possible, in the international programmes,

APPROVES the broad lines of the orientations given to the studies carried out since December 1972 by the Committee of Alternates and its working group with a view to enabling the Agency to be established, and to those of the ESC Secretariat on the draft Convention for the new Agency,

INSTRUCTS the Committee of Alternates to continue its work on :

(a) finalizing the draft Convention and Final Act,
(b) finding a solution to the problems still outstanding and in particular defining :

- the procedures to be established for the internationalisation of the national programmes, (as indicated in the Appendix),

- the mode of determining the minimum contribution by the ESA Member States to its budget,

(c) defining or clarifying the Agency's industrial and personnel policy on the basis of the specialised subgroups' recommendations,

(d) defining ways or means of ensuring with effect from 1st April 1974 :

(i) the establishment of the Agency's preparatory structures,

(ii) the transference to the Agency, where appropriate, of the activities, assets and staffs of ESRO and ELDO on the broad lines of the draft Final Act, and at the same time the continuance of the agreed programmes in legally appropriate international structures,

(e) proceeding in due course to appoint the Director General of the Agency,

AGREES that the draft Convention and Final Act shall be submitted for approval to a Conference of Plenipotentiaries to be convened in December 1973 by the French Government in consultation with the President of ESC; and that the Convention shall then be open for signature for the period there prescribed.

Appendix

Objectives to be established for the internationalisation of the national programmes

1. The notification to the ESA at an early stage of all national proposals for civil space projects.

2. At an appropriate time, the offer to other Member States through the medium of the ESA of a significant share in each nationally proposed project for developing and building a spacecraft or launch vehicle in return for commensurate financial contributions to the cost of development, launching etc.

3. The acceptance of all reasonable responses, subject to agreement being reached, within the timescale demanded by project decisions, on the level of the cost and the way in which the costs and work are shared.

4. The definition of a maximum contribution for any one Member State in any project accepted as part of the optional programmes under Article V, 2. If this maximum is exceeded assistance may still be requested under Article IX, 2.

5. The coordination of projects which do not attract a minimum contribution, to be defined, from other Member States.